

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง การศึกษาปัญหาการออกกลางคันของนักเรียนในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้นำเสนอในด้านวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะของการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัยคือ เพื่อศึกษาสาเหตุของปัญหา วิธีการแก้ไข และแนวทางการปฏิบัติของการออกกลางคันในด้านตัวนักเรียน หลักสูตรและการเรียนสอน บริการและสภาพแวดล้อมของโรงเรียน ครอบครัว และเศรษฐกิจและสังคมของนักเรียนในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ภาคกลาง ปีการศึกษา 2534-2536

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ตัวอย่างประชากร

ตัวอย่างประชากร ได้แก่ ครูประจำชั้นของนักเรียนที่ออกกลางคัน จำนวน 40 คน นักเรียนที่ออกกลางคัน จำนวน 40 คน และผู้ปกครองของนักเรียนที่ออกกลางคัน จำนวน 40 คน ในเขตภาคกลาง ได้แก่ จังหวัดนครปฐม จังหวัดเพชรบุรี จังหวัดสระบุรี และจังหวัดนครนายก รวมตัวอย่างประชากรจำนวนทั้งสิ้น 120 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ฉบับที่ 1 แบบสัมภาษณ์สำหรับครูประจำชั้นของนักเรียนที่ออกกลางคัน เป็นแบบสัมภาษณ์ชนิดกึ่งโครงสร้างและแบบปลายเปิด แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

2.1.1 ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์ จำนวน

8 ข้อ

2.1.2 ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสาเหตุของปัญหาการออก
กลางคันของนักเรียนในปัจจุบัน 5 ด้าน คือ ด้านตัวนักเรียน ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน
ด้านบริการและสภาพแวดล้อมของโรงเรียน ด้านครอบครัว และด้านเศรษฐกิจและสังคม
จำนวน 50 ข้อ

2.1.3 ตอนที่ 3 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับวิธีการแก้ไข และแนวทางการ
ปฏิบัติของสาเหตุของปัญหาการออกกลางคันของนักเรียนในปัจจุบัน 5 ด้าน คือ ด้านตัวนักเรียน
ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน ด้านบริการและสภาพแวดล้อมของโรงเรียน ด้านครอบครัว
และด้านเศรษฐกิจและสังคม จำนวน 5 ข้อ

2.2 ฉบับที่ 2 แบบสัมภาษณ์สำหรับนักเรียนที่ออกกลางคันเป็นแบบ
สัมภาษณ์ชนิดกึ่งโครงสร้าง แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

2.2.1 ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์
จำนวน 12 ข้อ

2.2.2 ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสาเหตุของปัญหาการออก
กลางคันของนักเรียนในปัจจุบัน 5 ด้าน คือ ด้านตัวนักเรียน ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน
ด้านบริการและสภาพแวดล้อมของโรงเรียน ด้านครอบครัว และด้านเศรษฐกิจและสังคม
จำนวน 50 ข้อ

2.3 ฉบับที่ 3 แบบสัมภาษณ์สำหรับผู้ปกครองของนักเรียนที่ออกกลางคัน
เป็นแบบสัมภาษณ์ชนิดกึ่งโครงสร้างและแบบปลายเปิด แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

2.3.1 ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์ จำนวน
10 ข้อ

2.3.2 ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสาเหตุของปัญหาการออก
กลางคันของนักเรียนในปัจจุบัน 5 ด้าน คือ ด้านตัวนักเรียน ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน
ด้านบริการและสภาพแวดล้อมของโรงเรียน ด้านครอบครัว และด้านเศรษฐกิจและสังคม
จำนวน 50 ข้อ

2.3.3 ตอนที่ 3 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับวิธีการแก้ไข และแนวทางการ
ปฏิบัติของสาเหตุของปัญหาการออกกลางคันของนักเรียนในปัจจุบัน 5 ด้าน คือ ด้านตัวนักเรียน
ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน ด้านบริการและสภาพแวดล้อมของโรงเรียน ด้านครอบครัว
และด้านเศรษฐกิจและสังคม จำนวน 5 ข้อ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ
โดยตรวจสอบความถูกต้อง ความยากง่ายของสำนวนภาษา การครอบคลุมเนื้อหาและความ
สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เครื่องมือดังกล่าวได้รับการปรับปรุงแก้ไขและนำไปทดลองใช้กับ

ครูประจำชั้น นักเรียนที่ออกกลางคัน และผู้ปกครองของนักเรียนที่ออกกลางคัน ที่ไม่ใช่ตัวอย่าง ประชากรกลุ่มละ 3 คน รวมเป็น 15 คน ได้แบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์ทั้งหมดมีความถูกต้อง สำนวนภาษาเข้าใจง่าย สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และครอบคลุมเนื้อหา

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยนำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้น ไปสัมภาษณ์ครูประจำชั้น นักเรียนที่ออกกลางคันและผู้ปกครองของนักเรียนที่ออกกลางคัน ที่เป็นตัวอย่างประชากรกลุ่มละ 40 คน ตามวัน เวลา สถานที่ที่นัดหมาย

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ครูประจำชั้นและผู้ปกครองของนักเรียนที่ออกกลางคัน เป็นแบบสัมภาษณ์ชนิดกึ่งโครงสร้างและแบบปลายเปิด แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ตอนดังนี้

1.1 ข้อมูลตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์นำมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

1.2 ข้อมูลตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสาเหตุของปัญหาการออกกลางคันในปัจจุบันต่าง ๆ นำมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

1.3 ข้อมูลตอนที่ 3 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับวิธีการแก้ไขและแนวทางการปฏิบัติของสาเหตุของปัญหาในปัจจุบันต่าง ๆ นำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

2. ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์นักเรียนที่ออกกลางคัน เป็นแบบสัมภาษณ์ชนิดกึ่งโครงสร้าง แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

2.1 ข้อมูลตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ นำมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

2.2 ข้อมูลตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสาเหตุของปัญหาการออกกลางคันในปัจจุบันต่าง ๆ นำมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสถานภาพที่ได้จากการสัมภาษณ์ครูประจำชั้น นักเรียนที่ออกกลางคัน และผู้ปกครองของนักเรียนที่ออกกลางคัน

1.1 ครูประจำชั้น เป็นหญิง 28 คน ร้อยละ 70.00 เป็นชาย 12 คน ร้อยละ 30.00 ครูประจำชั้นจำนวนใกล้เคียงกันมีอายุ 36-40 ปี ร้อยละ 35.00 และ 41-45 ปี ร้อยละ 30.00 ครูประจำชั้นส่วนใหญ่ ร้อยละ 95.00 มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 35.00 มีประสบการณ์ในการสอนระดับประถมศึกษา 21 ปีขึ้นไป ร้อยละ 52.50 มีประสบการณ์ในการสอนระดับมัธยมศึกษา 3 ปี ร้อยละ 92.50 สอนตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1-มัธยมศึกษาปีที่ 3 และสอนสัปดาห์ละ 21-25 ชั่วโมง ร้อยละ 50.00

1.2 นักเรียน เป็นหญิง 24 คน ร้อยละ 60.00 เป็นชาย 16 คน ร้อยละ 40.00 นักเรียนส่วนใหญ่ ร้อยละ 72.50 อายุ 13-15 ปี ร้อยละ 37.50 มีจำนวนพี่น้องในครอบครัว 3-4 คน นักเรียนส่วนใหญ่ ร้อยละ 50.00 เป็นบุตรลำดับที่ 1-2 ร้อยละ 50.00 มีผู้ปกครองขณะเรียน คือ บิดา-มารดา ร้อยละ 57.50 มีบิดา-มารดาอยู่ด้วยกัน ร้อยละ 50.00 อาศัยอยู่กับบิดา-มารดา นักเรียนจำนวนใกล้เคียงกัน คือ ร้อยละ 37.50 ได้รับเงินที่ผู้ปกครองให้ต่อวัน 6-10 บาท ร้อยละ 32.50 ได้รับเงิน 10 บาทขึ้นไป และร้อยละ 30.50 ได้รับเงิน 1-5 บาท ร้อยละ 35.00 มีค่าใช้จ่ายต่อวัน 1-5 บาท และ 6-10 บาท ร้อยละ 92.50 ได้รับมอบหมายงานขณะที่อยู่บ้าน คือ ทำงานบ้าน ร้อยละ 42.50 ทำงานแล้ว

1.3 ผู้ปกครอง เป็นหญิง 30 คน ร้อยละ 75.00 เป็นชาย 10 คน ร้อยละ 25.00 ผู้ปกครองจำนวนเท่ากัน ร้อยละ 30.00 มีอายุ 31-40 ปี และ 41-50 ปี ผู้ปกครองส่วนใหญ่ ร้อยละ 67.50 แต่งงานและยังอยู่ด้วยกัน ร้อยละ 62.50 เป็นมารดาส่วนใหญ่ ร้อยละ 97.50 นับถือศาสนาพุทธ ผู้ปกครองส่วนใหญ่ ร้อยละ 85.00 มีวุฒิระดับประถมศึกษา ร้อยละ 47-50 ประกอบอาชีพเกษตรกร ร้อยละ 30.00 มีรายได้สูงกว่า 2,000 บาท แต่ไม่เกิน 3,000 บาท/เดือน และมีบุตรหรือผู้อุปการะอยู่ในระดับประถมศึกษา ร้อยละ 52.50

2. ผลการศึกษาสาเหตุของปัญหาการออกกลางคันในปัจจุบันด้านต่าง ๆ ที่ได้จากการสัมภาษณ์ครูประจำชั้น นักเรียนที่ออกกลางคันและผู้ปกครองของนักเรียนที่ออกกลางคัน

ด้านตัวนักเรียน

เรื่องภาวะส่วนตัว (สุขภาพ) ครูประจำชั้นร้อยละ 57.50 นักเรียนร้อยละ 50.00 ผู้ปกครองร้อยละ 62.50 ทุกกลุ่มเห็นตรงกันว่า นักเรียนไม่เคยเจ็บป่วย นอกนั้นทุกกลุ่มเห็นว่านักเรียนเคยเจ็บป่วย สำหรับสาเหตุของการเจ็บป่วยนั้น ครูประจำชั้นร้อยละ 88.20 นักเรียนร้อยละ 35.00 ผู้ปกครองร้อยละ 86.70 ตอบว่าสาเหตุเพราะสุขภาพไม่ค่อยแข็งแรง อย่างไรก็ตาม

ตามนักเรียนร้อยละ 56.00 ผู้ปกครองร้อยละ 60.00 เห็นว่า การเจ็บป่วยไม่เป็นอุปสรรคต่อการเรียน แต่ครูประจำชั้นร้อยละ 52.90 เห็นว่า การเจ็บป่วยเป็นอุปสรรคต่อการเรียน

เรื่องการเลือกเรียนวิชาเลือกเสรี ครูประจำชั้นร้อยละ 62.50 นักเรียนร้อยละ 52.50 ผู้ปกครองร้อยละ 75.00 ทุกกลุ่มส่วนใหญ่เห็นตรงกันว่า นักเรียนเลือกเรียนวิชาเลือกเสรีตามที่โรงเรียนจัดให้เรียน นักเรียนร้อยละ 75.00 ทราบผลการเรียนที่ผ่านมาของนักเรียนทุกกลุ่มส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่า วิชาที่นักเรียนได้คะแนนน้อย คือ คณิตศาสตร์และภาษาอังกฤษ สำหรับสาเหตุที่นักเรียนได้คะแนนน้อยนั้น ครูประจำชั้นส่วนใหญ่ร้อยละ 50.00 กล่าวว่า เพราะขาดเรียนเป็นประจำ นักเรียนจำนวนเท่ากันร้อยละ 55.00 และร้อยละ 52.50 กล่าวว่า นักเรียนทำเลขไม่ได้ อ่านหนังสือไม่ค่อยออก และนักเรียนไม่สนใจการเรียนหรือสนใจน้อย และผู้ปกครองร้อยละ 25.00 กล่าวว่า นักเรียนไม่สนใจการเรียนหรือสนใจน้อย

เรื่องเวลาเรียน ครูประจำชั้นร้อยละ 95.00 นักเรียนร้อยละ 75.00 ผู้ปกครองร้อยละ 50.00 ทุกกลุ่มส่วนใหญ่เห็นตรงกันว่า นักเรียนเคยขาดเรียน ครูประจำชั้นร้อยละ 44.70 กล่าวว่าสาเหตุเพราะนักเรียนต้องช่วยผู้ปกครอง นักเรียนร้อยละ 60.00 ให้เหตุผลว่าเพราะป่วยอยู่เสมอ ผู้ปกครองจำนวนเท่ากันร้อยละ 45.00 กล่าวว่า เพราะนักเรียนป่วยอยู่เสมอ และนักเรียนคบเพื่อนเกเร

ทัศนคติทางการเรียน

เรื่องความรู้สึกต่อเพื่อน ครูประจำชั้นร้อยละ 85.00 นักเรียน 67.50 ผู้ปกครองร้อยละ 65.00 ทุกกลุ่มส่วนใหญ่เห็นตรงกันว่า นักเรียนชอบเพื่อนที่โรงเรียน ในจำนวนนี้ครูประจำชั้นร้อยละ 50.00 นักเรียนร้อยละ 89.60 ผู้ปกครองร้อยละ 50.00 ทุกกลุ่มส่วนใหญ่เห็นตรงกันว่า นักเรียนชอบเพื่อนที่โรงเรียน เพราะมีความสนใจตรงกัน

เรื่องความรู้สึกต่อครู นักเรียนร้อยละ 75.00 ผู้ปกครองร้อยละ 77.50 เห็นตรงกันว่า นักเรียนไม่เคยมีปัญหาเกี่ยวกับครูที่โรงเรียน ส่วนครูประจำชั้นร้อยละ 90.00 เห็นว่านักเรียนเคยมีปัญหาเกี่ยวกับครู ในจำนวนนี้ครูประจำชั้นร้อยละ 66.70 กล่าวว่า สาเหตุเพราะไม่ทำการบ้านหรือส่งงานที่ครูกำหนด

เรื่องความรู้สึกต่อโรงเรียน นักเรียนร้อยละ 67.50 ผู้ปกครองร้อยละ 62.50 เห็นตรงกันว่า นักเรียนชอบมาโรงเรียน ผู้ปกครองร้อยละ 60.00 กล่าวว่า เพราะมีเพื่อนมากที่โรงเรียน ครูประจำชั้นร้อยละ 62.50 เห็นว่า นักเรียนไม่ชอบมาโรงเรียน ในจำนวนนี้ครูประจำชั้นร้อยละ 72.00 กล่าวว่า สาเหตุเพราะไม่ชอบทำการบ้าน

สังคมในโรงเรียน

เรื่องความประพฤติ ครูประจำชั้นร้อยละ 65.00 นักเรียนร้อยละ 82.50 ผู้ปกครองร้อยละ 77.50 ทุกกลุ่มส่วนใหญ่เห็นตรงกันว่า นักเรียนเคยถูกลงโทษ ในจำนวนนี้ ครูประจำชั้นร้อยละ 96.20 นักเรียนร้อยละ 50.00 ผู้ปกครองร้อยละ 51.60 ทุกกลุ่มส่วนใหญ่ ให้เหตุผลตรงกันว่า เพราะไม่ค่อยทำการบ้านหรือทำแต่ไม่ครบ

เรื่องการปรับตัวระหว่างเพื่อน ครูประจำชั้นร้อยละ 72.50 ผู้ปกครองร้อยละ 65.00 เห็นตรงกันว่า นักเรียนไม่เคยมีปัญหาเกี่ยวกับเพื่อนที่โรงเรียน ส่วนนักเรียนร้อยละ 60.00 เคยมีปัญหาเกี่ยวกับเพื่อนที่โรงเรียน โดยในจำนวนนี้นักเรียนร้อยละ 70.80 กล่าวว่า เป็นเรื่องทะเลาะวิวาทกัน

เรื่องการคบเพื่อน ครูประจำชั้นร้อยละ 47.50 เห็นว่าเพื่อนที่นักเรียนคบไม่ชอบเรียนหนังสือ นักเรียนร้อยละ 57.50 เห็นว่า เพื่อนที่นักเรียนคบมีนิสัยชอบช่วยเหลือผู้อื่น ผู้ปกครองร้อยละ 32.50 เห็นว่า เพื่อนของนักเรียนมีนิสัยเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

โดยสรุป สาเหตุของปัญหาการออกกลางคันด้านตัวนักเรียน คือ นักเรียนเจ็บป่วย ค่อนข้างบ่อย นักเรียนและผู้ปกครองเห็นตรงกันว่า สาเหตุที่นักเรียนเจ็บป่วยเพราะสุขภาพไม่ค่อยแข็งแรง นอกจากนี้ ครูประจำชั้นเห็นว่า การเจ็บป่วยเป็นอุปสรรคต่อการเรียน เรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกกลุ่มเห็นตรงกันว่า วิชาที่นักเรียนได้คะแนนน้อย คือ วิชาคณิตศาสตร์และภาษาอังกฤษ โดยครูประจำชั้นให้เหตุผลว่า เพราะนักเรียนขาดเรียนเป็นประจำ ไม่สนใจเรียนหรือสนใจน้อย นักเรียนให้เหตุผลว่า เพราะนักเรียนทำเลขไม่ได้ อ่านหนังสือไม่ค่อยออก ไม่สนใจเรียนหรือสนใจน้อย ผู้ปกครองให้เหตุผลว่า นักเรียนไม่สนใจเรียนหรือสนใจน้อย อ่านหนังสือไม่ค่อยออก เรื่องเวลาเรียนทุกกลุ่มเห็นตรงกันว่า นักเรียนเคยขาดเรียน โดยครูประจำชั้นเห็นว่า นักเรียนเคยขาดเรียนเพราะต้องช่วยผู้ปกครอง นักเรียนและผู้ปกครองเห็นตรงกันว่า สาเหตุของการขาดเรียนเพราะ นักเรียนเจ็บป่วยอยู่เสมอ เรื่องความรู้สึกต่อครูและโรงเรียน ครูประจำชั้นกล่าวว่า นักเรียนเคยมีปัญหาเกี่ยวกับครูที่โรงเรียน สาเหตุเพราะนักเรียนไม่ทำการบ้านหรือส่งงานที่ครูกำหนด ครูประจำชั้นเห็นอีกว่า นักเรียนไม่ชอบมาโรงเรียน สาเหตุเพราะไม่ชอบทำการบ้าน เรื่องความประพฤติทุกกลุ่มเห็นตรงกันว่า นักเรียนเคยถูกลงโทษ สาเหตุเพราะนักเรียนไม่ค่อยทำการบ้าน หรือทำแต่ไม่ครบ สำหรับเรื่องความรู้สึกต่อเพื่อน นักเรียนเคยมีปัญหาเกี่ยวกับเพื่อนที่โรงเรียนบ้าง สาเหตุเพราะทะเลาะวิวาทกัน ส่วนการคบเพื่อนนั้น ครูประจำชั้นเห็นว่าเพื่อนที่นักเรียนคบไม่ชอบเรียนหนังสือ

ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน

ด้านหลักสูตร

เรื่องความเหมาะสมของเนื้อหากับการประกอบอาชีพ ครูประจำชั้นร้อยละ 52.50 นักเรียนร้อยละ 77.50 เห็นตรงกันว่า เนื้อหาวิชาที่นักเรียนเรียนสามารถนำไปประกอบอาชีพได้ ผู้ปกครองร้อยละ 82.50 เห็นว่า เนื้อหาวิชาที่บุตรหลานของผู้ปกครองเรียนสามารถช่วยครอบครัวในการประกอบอาชีพได้น้อย โดยในจำนวนนี้ผู้ปกครองร้อยละ 75.80 ให้เหตุผลว่าสามารถนำไปช่วยครอบครัวเพียงบางเรื่องเท่านั้น

เรื่องความเหมาะสมของเนื้อหากับเวลา ครูประจำชั้นส่วนใหญ่ร้อยละ 82.50 นักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 55.00 ผู้ปกครองร้อยละ 62.50 ทุกกลุ่มส่วนใหญ่เห็นตรงกันว่า นักเรียนต้องใช้เวลามากในการทำความเข้าใจในบทเรียนแต่ละวิชา ในจำนวนนี้ ครูประจำชั้นร้อยละ 72.70 ให้เหตุผลว่า เพราะนักเรียนไม่ค่อยตั้งใจเรียน นักเรียนร้อยละ 68.20 และร้อยละ 59.10 กล่าวว่า เพราะบทเรียนยากเกินไปและคิดเลขไม่ได้ ตามลำดับ ผู้ปกครองร้อยละ 28.00 และร้อยละ 24.00 ให้เหตุผลว่า ผู้ปกครองไม่รู้ว่านักเรียนไม่เข้าใจบทเรียน นักเรียนอ่านหนังสือไม่ออก คิดเลขไม่ได้และคนในบ้านไม่สามารถอธิบายได้ ตามลำดับ

เรื่องอาชีพอิสระที่โรงเรียนเปิดสอน ครูประจำชั้นร้อยละ 70.00 ผู้ปกครองร้อยละ 87.50 ให้เหตุผลตรงกันว่า ก่อนที่จะเปิดสอนวิชาอาชีพทางโรงเรียนไม่ได้สอบถามความคิดเห็นหรือความต้องการของผู้ปกครอง ครูประจำชั้นร้อยละ 72.00 นักเรียนร้อยละ 77.50 เห็นตรงกันว่า อาชีพอิสระที่โรงเรียนเปิดสอนตรงกับความถนัดและความสนใจของผู้เรียน ในจำนวนนี้ ครูประจำชั้นร้อยละ 96.60 เห็นว่า นักเรียนนำความรู้ที่ได้จากการเรียนวิชาชีพไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ส่วนผู้ปกครองจำนวนเท่ากันร้อยละ 50.00 เห็นว่า อาชีพอิสระที่โรงเรียนเปิดสอนตรงและไม่ตรงกับความถนัดและความสนใจของครอบครัว

เรื่องการประเมินผลที่นักเรียนได้รับ ครูประจำชั้นร้อยละ 90.00 และนักเรียนร้อยละ 67.50 ได้รับการสอบกลางภาคเรียน ระหว่างเรียนและปลายภาคเรียน ส่วนผู้ปกครองร้อยละ 40.00 ไม่ทราบถึงการวัดผลการเรียนของบุตรหลานตน

เรื่องกลุ่มวิชาที่นักเรียนชอบเรียน ครูประจำชั้นร้อยละ 57.50 เห็นว่ากลุ่มวิชาที่นักเรียนชอบเรียนมากที่สุด คือ กลุ่มวิชาพัฒนาบุคลิกภาพ (พลานามัยและศิลปศึกษา) นักเรียนร้อยละ 57.50 เห็นว่า กลุ่มวิชาที่นักเรียนชอบ คือ กลุ่มวิชาภาษาไทย (ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ) ส่วนผู้ปกครองร้อยละ 52.50 ไม่ทราบว่าบุตรหลานของตนชอบเรียนกลุ่มวิชาใด

ด้านการเรียนการสอน

เรื่องงานการบ้านที่ครูมอบหมาย ครูประจำชั้นร้อยละ 87.50 นักเรียนร้อยละ 62.50 เห็นตรงกันว่า นักเรียนทำการบ้านที่ครูมอบหมายให้ไม่สม่ำเสมอ ในจำนวนนี้ ครูประจำชั้นร้อยละ 48.60 ให้เหตุผลว่าเพราะไม่อยากทำการบ้านทุกวัน นักเรียนร้อยละ 76.00 ให้เหตุผลว่าทำไมทันเนื่องจากเวลาไม่พอ เมื่อมีความสงสัยไม่กล้าถามครู ส่วนผู้ปกครองร้อยละ 67.50 เห็นว่า นักเรียนทำการบ้านที่ครูมอบหมายให้สม่ำเสมอ นอกจากนี้ ทุกกลุ่มเห็นตรงกันว่า นักเรียนปรึกษากับเพื่อนเมื่อมีปัญหาการทำการบ้าน และผู้ปกครองส่วนใหญ่ร้อยละ 55.00 ตอบว่า หากบุตรหลานมีปัญหาการทำการบ้านผู้ปกครองบอกไม่ได้ เพราะไม่มีความรู้

เรื่องงานโครงการ ครูประจำชั้นร้อยละ 55.00 เห็นว่า นักเรียนไม่ชอบทำงานโครงการที่ครูมอบหมาย นักเรียนร้อยละ 57.50 ตอบว่า รู้สึกสนุกสนาน ส่วนผู้ปกครองร้อยละ 69.20 ได้ให้การสนับสนุนโดยให้ความร่วมมือความสนใจ เอาใจใส่กิจกรรมที่นักเรียนได้รับมอบหมายให้ทำที่บ้าน

เรื่องเทคนิควิธีสอนของครู นักเรียนร้อยละ 72.50 และผู้ปกครองร้อยละ 80.00 เห็นตรงกันว่า ครูสอนดี สนุกและเข้าใจ สำหรับครูประจำชั้นร้อยละ 80.00 เห็นว่า ตนสามารถสอนให้นำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

เรื่องการสอนซ่อมเสริม ครูประจำชั้นร้อยละ 75.00 นักเรียนร้อยละ 50.00 ผู้ปกครองร้อยละ 52.50 ทุกกลุ่มส่วนใหญ่เห็นตรงกันว่า ได้จัดให้มีการสอนซ่อมเสริม อย่างไรก็ตาม นักเรียนร้อยละ 50.00 ไม่ได้เข้ารับการสอนซ่อมเสริม และในจำนวนนี้นักเรียนครึ่งหนึ่งให้เหตุผลว่า นักเรียนไม่สนใจจะเข้ารับการสอนซ่อมเสริมตามเวลาที่โรงเรียนจัดให้

เรื่องการจัดกิจกรรมเสริมการเรียนรู้ ครูประจำชั้นร้อยละ 95.00 และนักเรียนร้อยละ 65.00 เห็นตรงกันว่า นักเรียนเคยเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรกับทางโรงเรียน โดยนักเรียนทุกคนเข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ สำหรับผู้ปกครองร้อยละ 65.00 ต้องการให้โรงเรียนจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในเรื่องกิจกรรมส่งเสริมอาชีพ โดยผู้ปกครองร้อยละ 57.50 และร้อยละ 50.00 ให้เหตุผลว่า เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์แก่บุตรหลานและบุตรหลานได้ฝึกปฏิบัติจริง ตามลำดับ

โดยสรุป สาเหตุของปัญหาการออกกลางคันด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน คือ เรื่องความเหมาะสมของเนื้อหากับการประกอบอาชีพ ผู้ปกครองเห็นว่า เนื้อหาวิชาที่บุตรหลานเรียนสามารถช่วยครอบครัวในการประกอบอาชีพได้น้อย และให้เหตุผลว่าสามารถนำไปช่วยครอบครัวเพียงบางเรื่องเท่านั้น สำหรับเรื่องความเหมาะสมของเนื้อหากับเวลานั้น ทุกกลุ่มเห็นตรงกันว่า นักเรียนต้องใช้เวลามากในการทำความเข้าใจในบทเรียนแต่ละวิชา โดยครูประจำชั้น

ให้เหตุผลว่า เพราะนักเรียนไม่ค่อยตั้งใจเรียน นักเรียนให้เหตุผลว่า เพราะบทเรียนยากเกินไป ส่วนผู้ปกครองกล่าวว่า เพราะผู้ปกครองไม่รู้ว่านักเรียนไม่เข้าใจบทเรียน นักเรียนอ่านหนังสือไม่ออกและคิดเลขไม่ได้ สำหรับเรื่องงานการบ้านที่ครูมอบหมาย ครูประจำชั้นและนักเรียนเห็นตรงกันว่า นักเรียนทำการบ้านที่ครูมอบหมายให้ไม่สม่ำเสมอ ครูประจำชั้นให้เหตุผลว่า เพราะไม่อยากทำการบ้านทุกวัน นักเรียนให้เหตุผลว่า เมื่อนักเรียนมีความสงสัยไม่กล้าถามครู ในประเด็นที่ว่าหากบุตรหลานมีปัญหาการทำการบ้าน ผู้ปกครองตอบว่า บอกไม่ได้เพราะไม่มีความรู้ นอกจากนี้ครูประจำชั้นเห็นว่า นักเรียนไม่อยากทำงานโครงการที่ครูมอบหมาย เรื่องการสอนซ่อมเสริม ทุกกลุ่มกล่าวว่าโรงเรียนได้จัดให้มีการสอนซ่อมเสริม อย่างไรก็ตามนักเรียนจำนวนครึ่งหนึ่งไม่ได้เข้ารับการสอนซ่อมเสริม โดยให้เหตุผลว่านักเรียนไม่สนใจจะเข้ารับการสอนซ่อมเสริมตามเวลาที่โรงเรียนจัดให้ ส่วนวิชาที่นักเรียนเคยได้รับการสอนซ่อมเสริม ทุกกลุ่มกล่าวว่า คือ วิชาคณิตศาสตร์และภาษาอังกฤษ

ด้านบริการและสภาพแวดล้อมของโรงเรียน

ด้านบริการ

เรื่องการเข้าเรียน ครูประจำชั้นร้อยละ 97.50 เห็นว่าการที่เด็กเข้าเรียนในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาเพราะโรงเรียนได้จัดสิ่งจูงใจให้มีบริการจัดหาหนังสือ อุปกรณ์ให้เด็กยืมเรียน และไม่เก็บค่าบำรุงการศึกษา นักเรียนร้อยละ 50.00 ตอบว่า เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพราะเรียนตามเพื่อน ผู้ปกครองร้อยละ 87.50 เห็นด้วยในการส่งบุตรหลานเรียนในระดับสูงขึ้น โดยในจำนวนนี้ ผู้ปกครองร้อยละ 85.70 เห็นว่า เด็กจะมีความรู้สูงขึ้น

เรื่องสื่อ-วัสดุอุปกรณ์ ครูประจำชั้นทุกคน นักเรียนร้อยละ 82.50 ผู้ปกครองร้อยละ 95.00 ทุกกลุ่มส่วนใหญ่เห็นตรงกันว่า นักเรียนมีหนังสือ อุปกรณ์การเรียนครบตามที่โรงเรียนกำหนด ในจำนวนนี้ครูประจำชั้นร้อยละ 77.50 นักเรียนร้อยละ 81.80 ตอบว่า ได้มาโดยโรงเรียนให้ยืมเรียน ส่วนผู้ปกครองร้อยละ 70.00 ตอบว่าโรงเรียนแจกให้บางส่วน/ซื้อบางส่วน

เรื่องการแนะแนว ครูประจำชั้นร้อยละ 72.50 และร้อยละ 55.00 เห็นว่านักเรียนเคยได้รับการแนะแนวในเรื่องบริการให้คำปรึกษา และบริการแนะนำในการเรียนวิธีต่าง ๆ ตามลำดับ นักเรียนร้อยละ 47.50 ตอบว่า เคยได้รับการทักษะการทำงานและอาชีพ ผู้ปกครองร้อยละ 55.00 ตอบว่า ไม่รู้ว่าโรงเรียนมีบริการแนะแนว

เรื่องการช่วยเหลือให้นักเรียนประสบผลสำเร็จ ครูประจำชั้นร้อยละ 95.00 เห็นว่านักเรียนเคยได้รับการสนับสนุนจากทางโรงเรียนในเรื่องได้ยืมหนังสือเรียน นักเรียนร้อยละ

95.00 ตอบว่า เคยได้รับการช่วยเหลือในเรื่องได้ยืมหนังสือเรียน ผู้ปกครองทุกคนทราบเกี่ยวกับบริการช่วยเหลือในเรื่องการไม่เก็บค่าบำรุงการศึกษา และผู้ปกครองร้อยละ 92.10 ตอบว่า นักเรียนเคยได้รับการช่วยเหลือในเรื่องให้ยืมหนังสือเรียน

เรื่องการติดต่อระหว่างบ้านกับโรงเรียน ครูประจำชั้นร้อยละ 57.50 ผู้ปกครองร้อยละ 55.00 เห็นตรงกันว่าได้มีการติดต่อระหว่างบ้านกับโรงเรียนในเรื่องความประพฤติ ส่วนนักเรียนร้อยละ 60.00 เห็นว่าได้มีการติดต่อกันระหว่างบ้านกับโรงเรียนในเรื่องผลการเรียน ครูประจำชั้นร้อยละ 72.50 นักเรียนร้อยละ 42.50 ผู้ปกครองร้อยละ 55.00 ทุกกลุ่มเห็นตรงกันว่า วิธีที่ติดต่อระหว่างบ้านกับโรงเรียน คือ การสัมภาษณ์และเยี่ยมบ้าน

ด้านสภาพแวดล้อมของโรงเรียน

เรื่องแหล่งความรู้ ครูประจำชั้นร้อยละ 47.50 เห็นว่า นอกจากครูผู้สอนในโรงเรียนแล้วนักเรียนศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมโดยการศึกษานอกสถานที่ภายใต้การนำของครู นักเรียนร้อยละ 47.50 ตอบว่า โดยการชมภาพยนตร์ ภาพนิ่ง สไลด์ หรือฟิล์ม สตรีป ส่วนผู้ปกครองร้อยละ 50.00 เห็นว่า นักเรียนไม่เคยศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม

เรื่องอาคารสถานที่ ครูประจำชั้นร้อยละ 62.50 นักเรียนร้อยละ 75.00 ผู้ปกครองร้อยละ 57.50 ทุกกลุ่มส่วนใหญ่เห็นตรงกันว่า ห้องเรียนที่นักเรียนเรียนหรือทำกิจกรรมมีลักษณะสะอาดน่าเรียน ดูเรียบร้อย

เรื่องกฎระเบียบของโรงเรียน ครูประจำชั้นร้อยละ 52.50 เห็นว่า นักเรียนเคยฝ่าฝืนกฎระเบียบของโรงเรียน โดยในจำนวนนี้ครูประจำชั้นร้อยละ 71.40 กล่าวว่า เรื่องที่ฝ่าฝืนคือ หนีโรงเรียน ครูทุกคนกล่าวว่าโทษที่นักเรียนได้รับอย่างหนึ่ง คือ ว่ากล่าวตักเตือน สำหรับนักเรียนร้อยละ 57.50 และผู้ปกครองร้อยละ 60.00 เห็นว่า นักเรียนไม่เคยฝ่าฝืนกฎระเบียบของโรงเรียน

เรื่องการเดินทางจากบ้านถึงโรงเรียน นักเรียนร้อยละ 47.50 ผู้ปกครองร้อยละ 52.50 เห็นตรงกันว่า นักเรียนเดินมาโรงเรียน แต่ครูประจำชั้นร้อยละ 50.00 ตอบว่า นักเรียนขี่จักรยาน/จักรยานยนต์มาเอง ทุกกลุ่มส่วนใหญ่เห็นตรงกันว่า การเดินทางใช้เวลาประมาณ 15 นาที นักเรียนร้อยละ 85.00 ผู้ปกครองร้อยละ 87.50 เห็นว่าการเดินทางไม่ลำบาก

เรื่องชุมชนรอบบริเวณโรงเรียน ครูประจำชั้นร้อยละ 35.00 และผู้ปกครองร้อยละ 37.50 เห็นตรงกันว่า ชุมชนรอบบริเวณโรงเรียนมีลักษณะอยู่ใกล้แหล่งชุมชน เช่น ตลาด สถานีขนส่ง นักเรียนร้อยละ 40.00 เห็นว่า ชุมชนรอบบริเวณโรงเรียนมีเสียงดังรบกวนอยู่เสมอ

โดยสรุป สาเหตุของปัญหาการออกกลางคันด้านบริการและสภาพแวดล้อมของโรงเรียน คือ เรื่องการแนะแนว ในประเด็นที่เกี่ยวกับการให้บริการแนะแนวแก่บุตรหลานของ

ผู้ปกครองนั้น ผู้ปกครองตอบว่า ไม่รู้ว่าโรงเรียนมีบริการแนะแนว เรื่องแหล่งความรู้ ในประเด็นที่ว่านอกจากครูผู้สอนแล้ว บุคลากรของผู้ปกครองได้ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมนั้น ผู้ปกครองเห็นว่า นักเรียนไม่เคยศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม เรื่องกฎระเบียบของโรงเรียน ครูประจำชั้นกล่าวว่า นักเรียนเคยฝ่าฝืนกฎระเบียบของโรงเรียน และเรื่องที่ฝ่าฝืน คือ นักเรียนหนีโรงเรียน ครูประจำชั้น กล่าวว่า สำหรับโทษที่นักเรียนได้รับอย่างหนึ่ง คือ การว่ากล่าวตักเตือน ร่องลงมาเป็นการลงโทษเสียหน้า

ด้านครอบครัว

เรื่องจำนวนพี่น้อง ครูประจำชั้นร้อยละ 50.00 นักเรียนร้อยละ 70.00 ผู้ปกครองร้อยละ 65.00 ทุกกลุ่มส่วนใหญ่เห็นตรงกันว่า จำนวนพี่น้องในครอบครัวของนักเรียนไม่มีผลต่อการเอาใจใส่ดูแลของผู้ปกครองต่อนักเรียน อย่างไรก็ตาม ครูประจำชั้นอีกครั้งหนึ่งเห็นว่าจำนวนพี่น้องในครอบครัวมีผลต่อการเอาใจใส่ดูแลของผู้ปกครอง ในจำนวนนี้ครูประจำชั้นร้อยละ 85.00 ตอบว่า ผู้ปกครองไม่มีเวลาอบรมดูแลสาเหตุเพราะต้องไปประกอบอาชีพ

เรื่องอาชีพของบิดา-มารดาหรือผู้ปกครอง ครูประจำชั้นร้อยละ 50.00 นักเรียนร้อยละ 82.50 ผู้ปกครองร้อยละ 77.50 ทุกกลุ่มส่วนใหญ่เห็นตรงกันว่า อาชีพของผู้ปกครองไม่เป็นอุปสรรคต่อการเรียนของนักเรียน อย่างไรก็ตาม ในจำนวนนี้ผู้ปกครองร้อยละ 93.50 มีความต้องการที่จะให้เรียน ครูประจำชั้นอีกครั้งหนึ่งเห็นว่า อาชีพของผู้ปกครองเป็นอุปสรรคต่อการเรียนของนักเรียน ในจำนวนนี้ครูประจำชั้นร้อยละ 65.00 ให้เหตุผลว่า รายได้ของครอบครัวไม่แน่นอน

เรื่องการเอาใจใส่ติดตามผลการเรียนของนักเรียนโดยผู้ปกครอง ครูประจำชั้นร้อยละ 72.50 นักเรียนร้อยละ 62.50 และผู้ปกครองร้อยละ 55.00 ทุกกลุ่มส่วนใหญ่เห็นตรงกันว่า ผู้ปกครองได้ตรวจสอบสมุดรายงานผลการเรียนของนักเรียน โดยครูประจำชั้นร้อยละ 48.30 ตอบว่าผู้ปกครองเข้าใจเฉพาะที่ผ่านหรือไม่ผ่าน นักเรียนร้อยละ 40.00 และ ผู้ปกครองร้อยละ 45.50 ตอบว่า ผู้ปกครองเข้าใจเพราะนักเรียนอธิบาย

เรื่องการส่งเสริมการเรียนของผู้ปกครองต่อนักเรียน ครูประจำชั้นร้อยละ 40.00 ผู้ปกครองร้อยละ 92.50 เห็นตรงกันว่า ผู้ปกครองส่งเสริมการเรียนโดยการจัดหาเสื้อผ้าเครื่องแบบ ชุดกิจกรรม ต่างๆให้แก่ นักเรียน ส่วนนักเรียนร้อยละ 67.50 ตอบว่า ผู้ปกครองส่งเสริมการเรียนโดยการจัดหาเครื่องเขียน แบบเรียนที่จำเป็นแก่นักเรียน

เรื่องการสนับสนุนและการเสริมกำลังใจจากครอบครัว ครูประจำชั้นร้อยละ 30.00 นักเรียนร้อยละ 44.40 เห็นตรงกันว่า บุคคลในครอบครัวของนักเรียนที่ให้การสนับสนุนและเสริมกำลังใจ คือ พ่อ-แม่ ส่วนผู้ปกครองร้อยละ 40.00 เห็นว่า บุคคลในครอบครัวของนักเรียน

ที่ให้การสนับสนุนและเสริมกำลังใจ คือ แม่ นักเรียนร้อยละ 72.50 ผู้ปกครองร้อยละ 30.00 เห็นตรงกันว่า นักเรียนต้องการการปลอบใจและให้กำลังใจเมื่อนักเรียนมีปัญหาการเรียน

เรื่องช่วงเวลาที่พักคุยกับบุคคลในครอบครัว ครูประจำชั้นร้อยละ 45.00 ตอบว่า เวลาที่นักเรียนมักจะพบปะพูดคุยกับบุคคลต่าง ๆ ในครอบครัว คือ เวลาไม่แน่นอน นักเรียนร้อยละ 80.00 ผู้ปกครองร้อยละ 75.00 เห็นตรงกันว่า เวลาที่พบปะพูดคุย คือ หลังจากรับประทานอาหารเย็น ครูประจำชั้นร้อยละ 75.00 เห็นว่าเรื่องที่พูดคุยส่วนใหญ่เป็นเรื่องต่าง ๆ ภายในครอบครัว นักเรียนร้อยละ 52.50 ผู้ปกครองร้อยละ 70.00 เห็นตรงกันว่า เรื่องที่พูดคุย คือ เรื่องการเรียนของนักเรียน

เรื่องสุขภาพของบุคคลในครอบครัว ครูประจำชั้นร้อยละ 70.00 นักเรียนร้อยละ 57.50 ผู้ปกครองร้อยละ 75.00 ทุกกลุ่มส่วนใหญ่เห็นตรงกันว่า บุคคลในครอบครัวไม่มีปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพ

เรื่องการใช้เวลาว่างของบุคคลในครอบครัว ครูประจำชั้นร้อยละ 70.00 นักเรียนร้อยละ 82.50 ผู้ปกครองร้อยละ 85.00 ทุกกลุ่มส่วนใหญ่เห็นตรงกันว่า เวลาว่างของบุคคลในครอบครัวส่วนใหญ่ดูโทรทัศน์

เรื่องการคาดหวังในเรื่องการศึกษาของครอบครัวต่อบุตร ครูประจำชั้นร้อยละ 62.50 และผู้ปกครองร้อยละ 80.50 เห็นตรงกันว่า ผู้ปกครองคาดหวังให้นักเรียนสามารถที่จะนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ นักเรียนร้อยละ 30.00 เห็นว่า การที่ผู้ปกครองของนักเรียนส่งนักเรียนเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาผู้ปกครองต้องการให้โรงเรียนสอนทางด้านวิชาชีพ

โดยสรุป สาเหตุของปัญหาการออกกลางคันด้านครอบครัว คือ เรื่องจำนวนพี่น้องครูประจำชั้นเห็นว่า จำนวนพี่น้องในครอบครัวมีผลต่อการเอาใจใส่ดูแลของผู้ปกครองต่อนักเรียน ทั้งนี้เพราะผู้ปกครองไม่มีเวลาอบรมดูแล เนื่องจากต้องไปประกอบอาชีพ เรื่องอาชีพของบิดา-มารดา หรือผู้ปกครอง ครูประจำชั้นเห็นว่า อาชีพของผู้ปกครองเป็นอุปสรรคต่อการเรียนของนักเรียน โดยให้เหตุผลว่า รายได้ของครอบครัวไม่แน่นอน

ด้านเศรษฐกิจ

เรื่องรายรับ-รายจ่ายของนักเรียนต่อวัน ครูประจำชั้นร้อยละ 62.50 นักเรียนร้อยละ 80.00 ผู้ปกครองร้อยละ 65.00 ทุกกลุ่มส่วนใหญ่เห็นตรงกันว่า รายรับ-รายจ่ายของนักเรียนต่อวันมีเพียงพอ ครูประจำชั้นร้อยละ 57.50 นักเรียนร้อยละ 50.00 ตอบว่า นอกจากพ่อ-แม่ แล้วนักเรียนไม่มีผู้ช่วยเหลือทางการเงิน ส่วนผู้ปกครองร้อยละ 70.00 ตอบว่า นอกจากพ่อแม่แล้วมีผู้ช่วยเหลือทางการเงิน

เรื่องรายรับ-รายจ่ายภายในครอบครัว ครูประจำชั้นร้อยละ 67.50 นักเรียนร้อยละ 62.50 เห็นตรงกันว่า รายรับ-รายจ่ายภายในครอบครัวของครอบครัวมีเพียงพอ ส่วนผู้ปกครองร้อยละ 52.50 ตอบว่า รายรับ-รายจ่ายภายในครอบครัวมีไม่เพียงพอ โดยในจำนวนนี้ผู้ปกครองร้อยละ 95.00 และร้อยละ 90.00 ต้องเสียค่าใช้จ่ายในเรื่อง ค่าอาหารกลางวันและค่าอุปกรณ์การเรียน ตามลำดับ

เรื่องรายได้ของคนในชุมชน ครูประจำชั้นร้อยละ 57.50 ผู้ปกครองร้อยละ 65.00 เห็นตรงกันว่า รายได้ของคนในชุมชนไม่เพียงพอ ในจำนวนนี้ครูประจำชั้นร้อยละ 47.80 ผู้ปกครองร้อยละ 61.50 ให้เหตุผลว่าเพราะครอบครัวมีหนี้สิน ครูประจำชั้นร้อยละ 62.50 และผู้ปกครองร้อยละ 32.50 เห็นตรงกันว่า รายได้ของคนในชุมชนได้จากการประกอบอาชีพคือ รับจ้าง ส่วนนักเรียนร้อยละ 42.50 ตอบว่า ทำนา

เรื่องอาชีพหลักของบุคคลในชุมชน ครูประจำชั้นร้อยละ 70.00 ผู้ปกครองร้อยละ 35.00 เห็นตรงกันว่า อาชีพหลักของชุมชน คือ รับจ้าง นักเรียนร้อยละ 45.00 ตอบว่า ทำนา ครูประจำชั้นร้อยละ 55.00 ผู้ปกครองร้อยละ 52.50 เห็นตรงกันว่าผู้ปกครองไม่มีที่ทำกินเป็นของตนเอง ส่วนนักเรียนร้อยละ 65.00 ตอบว่า มีที่ทำกินเป็นของตนเอง

ด้านสังคม

เรื่องสุขภาพอนามัยของบุคคลในชุมชน ครูประจำชั้นร้อยละ 62.50 นักเรียนร้อยละ 65.00 ผู้ปกครองร้อยละ 80.00 ทุกคนส่วนใหญ่เห็นตรงกันว่า คนในชุมชนส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพ

เรื่องการจัดบ้านเรือนของชุมชน ครูประจำชั้นร้อยละ 75.00 นักเรียนร้อยละ 55.00 ผู้ปกครองร้อยละ 62.50 ทุกกลุ่มส่วนใหญ่เห็นตรงกันว่า ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับที่ตั้งบ้านและสิ่งแวดล้อมบริเวณบ้าน ครูประจำชั้นร้อยละ 87.50 นักเรียนร้อยละ 90.00 ผู้ปกครองร้อยละ 82.50 ทุกกลุ่มส่วนใหญ่เห็นตรงกันว่า มีการย้ายที่อยู่ไม่บ่อย ทุกกลุ่มจำนวนเท่ากัน ร้อยละ 87.50 เห็นตรงกันว่า การย้ายที่อยู่ไม่ใช่อุปสรรคต่อการเรียน

เรื่องการสาธารณสุขของชุมชน ครูประจำชั้นร้อยละ 40.00 นักเรียนร้อยละ 45.00 ผู้ปกครองร้อยละ 45.00 ทุกกลุ่มส่วนใหญ่เห็นตรงกันว่า ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับการสาธารณสุข

เรื่องการสนับสนุนทางการศึกษาของชุมชน ครูประจำชั้นร้อยละ 52.50 นักเรียนร้อยละ 33.00 ผู้ปกครองร้อยละ 33.30 ทุกกลุ่มส่วนใหญ่เห็นตรงกันว่า คนในชุมชนให้การสนับสนุนทางการศึกษาในเรื่องทุนการศึกษา

เรื่องการใช้เวลาว่างของบุคคลในชุมชน ครูประจำชั้นร้อยละ 85.00 นักเรียนร้อยละ 92.50 ผู้ปกครองร้อยละ 92.50 ทุกกลุ่มส่วนใหญ่เห็นตรงกันว่า คนในชุมชนส่วนใหญ่ใช้เวลาว่างในการดูโทรทัศน์

เรื่องค่านิยมทางการศึกษาของชุมชน นักเรียนร้อยละ 52.50 และผู้ปกครองร้อยละ 52.50 เห็นตรงกันว่า คนในชุมชนมีความกระตือรือร้นที่จะศึกษาหาความรู้ ส่วนครูประจำชั้นร้อยละ 52.00 เห็นว่า คนในชุมชนไม่มีความกระตือรือร้นที่จะศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม ครูประจำชั้นร้อยละ 90.00 และผู้ปกครองร้อยละ 70.00 เห็นตรงกันว่า การให้การศึกษาคควรเป็นหน้าที่ของผู้ปกครอง ส่วนนักเรียนร้อยละ 77.50 เห็นว่า ควรเป็นหน้าที่ของโรงเรียน

โดยสรุป สาเหตุของปัญหาการออกกลางคันด้านเศรษฐกิจและสังคม คือ เรื่องรายรับ-รายจ่ายภายในครอบครัว ผู้ปกครองเห็นว่าไม่เพียงพอ โดยผู้ปกครองต้องเสียค่าใช้จ่ายในเรื่องค่าอาหารกลางวันและค่าอุปกรณ์การเรียน เรื่องรายได้ของคนในชุมชน ครูประจำชั้นและผู้ปกครองเห็นตรงกันว่า รายได้ของคนในชุมชนไม่เพียงพอ โดยให้เหตุผลว่า เพราะครอบครัวมีหนี้สิน เรื่องอาชีพหลักของบุคคลในชุมชน ครูประจำชั้นและผู้ปกครองตอบว่า อาชีพหลักของชุมชน คือ รับจ้าง และกลุ่มเห็นตรงกันว่า ผู้ปกครองไม่มีที่ทำกินเป็นของตนเอง เรื่องค่านิยมทางการศึกษาของชุมชน ครูประจำชั้นเห็นว่า คนในชุมชนไม่มีความกระตือรือร้นที่จะศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม

3. ผลการศึกษาวิธีการแก้ไขและแนวทางการปฏิบัติของสาเหตุของปัญหาการออกกลางคันในปัจจุบันด้านต่าง ๆ ที่ได้จากการสัมภาษณ์ครูประจำชั้น นักเรียนที่ออกกลางคัน และผู้ปกครองที่ออกกลางคัน

ด้านตัวนักเรียน

ครูประจำชั้นร้อยละ 42.50 เห็นว่า ควรร่วมมือกับบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแก้ปัญหาส่วนตัวของนักเรียน เช่น ปัญหายาเสพติด การเล่นเกมพนัน

ผู้ปกครองร้อยละ 75.00 เห็นว่า ควรอบรมนักเรียนให้ทำสิ่งที่ดีงาม และถูกต้องด้วยความอ่อนโยน

ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน

ครูประจำชั้นร้อยละ 60.00 เห็นว่า ควรเปิดโอกาสให้บุคคลที่เกี่ยวข้องในการพิจารณารายละเอียดของหลักสูตร คัดเลือกวิชาเลือกและกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสภาพของชุมชน และความต้องการของผู้เรียนและผู้ปกครอง

ผู้ปกครองร้อยละ 22.50 เห็นว่า ควรสนับสนุนให้นักเรียนมีความรู้ให้มากที่สุด แนะนำให้เห็นความสำคัญของการเรียน และแนะแนวการศึกษาต่อทางด้านอื่นให้แก่นักเรียน

ด้านบริการและสภาพแวดล้อมของโรงเรียน

ครูประจำชั้นร้อยละ 50.00 เห็นว่า ควรให้บริการและสวัสดิการต่าง ๆ แก่นักเรียนและชุมชน

ผู้ปกครองร้อยละ 27.50 เห็นว่า ต้องการให้โรงเรียนเอาใจใส่นักเรียนในเรื่องการเรียนและความประพฤติให้มากขึ้น และติดตามนักเรียนเมื่อนักเรียนขาดเรียน

ด้านครอบครัว

ครูประจำชั้นร้อยละ 40.00 เห็นว่า ควรสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครองเกี่ยวกับปัญหาครอบครัว

ผู้ปกครองทุกคน เห็นว่า ควรให้ความอบอุ่น ให้คำปรึกษา แก้ไขปัญหาาร่วมกัน ดูแลความประพฤติ แนะนำให้เห็นประโยชน์ของการเรียน และติดตามให้นักเรียนไปโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ

ด้านเศรษฐกิจและสังคม

ครูประจำชั้นร้อยละ 27.50 เห็นว่า ควรส่งเสริมการเพิ่มรายได้ และอาชีพในชุมชน ให้บริการเสื้อผ้า อุปกรณ์การเรียนและอาหารกลางวันฟรี

ผู้ปกครองร้อยละ 50.00 เห็นว่า พ่อแม่ต้องช่วยกันทำงานด้วยความขยันขันแข็ง และประหยัด

อภิปรายผล

จากการศึกษาและการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้พบสาเหตุของปัญหาการออกกลางคันของนักเรียนในปัจจุบันต่าง ๆ ที่สามารถอภิปรายผลผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. ด้านตัวนักเรียน พบว่า นักเรียนเจ็บป่วยค่อนข้างบ่อย ซึ่ง อัจฉรา สุซารมณี และอรพินทร์ ชูชม (2530) กล่าวว่า สุขภาพร่างกายที่ไม่แข็งแรง เป็นเครื่องกีดกั้นพฤติกรรมของเด็ก เพราะสถานการณ์ในห้องเรียน ต้องการให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นว่องไว การที่สุขภาพไม่แข็งแรงทำให้เป็นอุปสรรคต่อการเรียนของนักเรียน นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย ไม่สนใจเรียนหรือสนใจน้อย ขาดเรียนบ่อยทำให้การเรียนไม่ต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับ จรุงญ วิรุพรัตน์ (2520) ที่พบว่า การขาดเรียนบ่อยทำให้เด็กออกกลางคัน นอกจากนี้จากการศึกษาพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์และภาษาอังกฤษต่ำ เพราะนักเรียนทำเลขไม่ได้และอ่านหนังสือไม่ออก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2538) พบว่า การออกกลางคันของนักเรียนในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีสาเหตุประการหนึ่งมาจากนักเรียน มีพื้นฐานการเรียนอ่อน อ่านได้ไม่คล่อง ไม่สนใจเรียน และจากการศึกษาเรื่องนี้ได้พบว่า สาเหตุของการขาดเรียนเป็นประจำเพราะนักเรียนต้องช่วยผู้ปกครองประกอบอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ ศิริ วรศิริ (2531) ที่ทำการสำรวจภาวะการศึกษาของประชากรในแหล่งชุมชนหนาแน่น ของกรุงเทพมหานคร พบว่า สาเหตุที่ทำให้นักเรียนตั้งแต่ระดับประถมศึกษาถึงระดับมัธยมศึกษาต้องออกกลางคันนั้น ส่วนใหญ่เกิดจากองค์ประกอบด้านส่วนตัวและครอบครัว ซึ่งประกอบด้วย ขาดแคลนทุนทรัพย์ ไม่ชอบเรียน ช่วยหารายได้และเจ็บป่วย

อย่างไรก็ตามจากการศึกษายังพบอีกว่า นักเรียนเคยมีปัญหาที่ครูที่โรงเรียนสาเหตุเพราะ นักเรียนไม่ทำการบ้านหรือส่งงานที่ครูกำหนด จึงทำให้ไม่อยากมาโรงเรียน เพราะนักเรียนถูกครูลงโทษ ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ พนอ พัชนะสุภา (2515) และสุชีรา เอี่ยมชีรางกูร (2526) ที่พบว่าสาเหตุที่นักเรียนไม่ทำการบ้าน เนื่องมาจากครูและนักเรียนโดยตรง เช่น การบ้านยากเกินความสามารถของนักเรียน นอกจากนี้ทัศนคติต่อครูเกี่ยวกับการให้การบ้านไม่ดีประกอบกับนักเรียนเคยมีปัญหาด้านเพื่อนที่โรงเรียนบ้าง สาเหตุเพราะทะเลาะวิวาทกัน และเพื่อนที่นักเรียนคบมีนิสัยไม่ชอบเรียนหนังสือ ซึ่งสอดคล้องกับ กรอนสัน (Graunsund, 1995 อ้างถึงในประสาธ บัณฑิตองกูร, 2515) ที่พบว่า เด็กที่ประสบปัญหาในการปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนและสภาพแวดล้อมจะมีปัญหาในด้านการเรียนด้วย

2. ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน จากการศึกษพบว่า เนื้อหาวิชาที่บุตรหลานเรียนสามารถช่วยครอบครัวในการประกอบอาชีพได้น้อย และมีเนื้อหาเหมาะสมเพียงบางเรื่องเท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับ สมใจ ชมวิจิตร (2535) ที่พบว่าสภาพการจัดการเรียนการ

สอนในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานยังขาดความพร้อมในด้าน-
วิชาการ บุคลากร และเอกสารประกอบการค้นคว้า และจากการศึกษาพบว่า นักเรียนต้องใช้
เวลามากในการทำความเข้าใจในบทเรียนแต่ละวิชา ซึ่งจากการศึกษาเอกสารของทางโรงเรียนที่
มีนักเรียนออกกลางคันพบว่า ผลการเรียนเดิมของนักเรียนไม่ดีเท่าที่ควร จึงทำให้นักเรียนเห็น
ว่าบทเรียนยากเกินไป เพราะนักเรียนอ่านหนังสือไม่ออกและคิดเลขไม่ได้ ตลอดจนการไม่ทำ
การบ้านที่ครูมอบหมายให้อย่างสม่ำเสมอ เพราะทำไม่ได้และไม่อยากทำการบ้านทุกวัน เมื่อมี
ความสงสัยไม่กล้าถามครู อีกทั้งคนในบ้านไม่สามารถสอนการบ้านได้เพราะไม่มีความรู้ และไม่
เข้ารับการสอนซ่อมเสริมตามที่โรงเรียนจัดให้ ซึ่งปัจจัยดังกล่าวเหล่านี้เป็นสาเหตุของปัญหาการ
ออกกลางคันด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน ทั้งนี้สอดคล้องกับ ประพนอม ทวีกาญจน์
(2526) อัจฉนา การพิศิษฐ์ (2532) และศิริชัย กาญจนวาสิ (2520) ที่พบว่าผลการเรียนเดิม
ที่ไม่ดี การให้เวลาที่น้อยเกินไปสำหรับนักเรียนอ่อน ผู้ปกครองไม่ให้ความสนใจช่วยเหลือขณะ
ทำการบ้าน การไม่ขยันในการทำการบ้าน เป็นสาเหตุของการออกกลางคันของนักเรียน

3. ด้านบริการและสภาพแวดล้อมของโรงเรียน จากการศึกษพบว่า นักเรียนเคย
ฝ่าฝืนกฎระเบียบของโรงเรียน และถูกครูลงโทษเพราะนักเรียนหนีโรงเรียน การลงโทษเป็นวิธี
การที่ครูมักจะกระทำหลังการที่นักเรียนมีพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนา เพื่อจะหยุดพฤติกรรมนั้น
(สุรางค์ โค้วตระกูล, 2533) ครูในโรงเรียนประถมศึกษา ส่วนใหญ่คุ้นเคยกับการลงโทษ
นักเรียนด้วยการเขียนดี แต่การลงโทษด้วยวิธีการเขียนดีไม่สอดคล้องกับหลักจิตวิทยาวัยรุ่น
เนื่องจากนักเรียนที่อายุประมาณ 12-15 ปี ซึ่งเป็นวัยมัธยมศึกษาตอนต้นนั้นจะรู้สึกอับอาย
เกิดความรู้สึกต่อต้านการลงโทษ การลงโทษจึงเป็นสาเหตุประการหนึ่งที่ทำให้นักเรียนออก
กลางคัน นอกจากนั้นจากการศึกษาพบว่า ผู้ปกครองไม่รู้ว่าโรงเรียนมีบริการแนะแนวให้แก่เด็ก
การบริการแนะแนวเป็นกิจกรรมที่สำคัญยิ่งสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษา (สำนักงานคณะ-
กรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2536) เป็นกิจกรรม ๗ หนึ่งที่นักเรียนจะต้องเรียน ซึ่ง
เป็นไปได้ที่ผู้ปกครองส่วนหนึ่งจะไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและกิจกรรมใน
โรงเรียน ฉะนั้นถ้าผู้ปกครองได้ทราบถึงกิจกรรมของโรงเรียนแล้ว จะเป็นผลทำให้การศึกษาของ
นักเรียนมีคุณภาพดีขึ้นได้ (ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์, 2530) และในประเด็นที่ว่า นอกจากครู
ผู้สอนในโรงเรียนแล้วนักเรียนไม่เคยศึกษาความรู้เพิ่มเติมนั้น เพราะโรงเรียนโครงการขยาย
โอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นโรงเรียนที่อยู่ในชนบทห่างไกล การขาดหน่วยงานบริการ
ทางการศึกษา ทำให้นักเรียนไม่มีโอกาสหาความรู้เพิ่มเติม ซึ่งสอดคล้องกับ ศิริชัย กาญจนวาสิ
(2520) ที่พบว่าสาเหตุของการออกกลางคันประการหนึ่งก็คือ การขาดหน่วยงานบริการทาง
การศึกษา

4. ด้านครอบครัว จากการศึกษาพบว่า ผู้ปกครองไม่มีเวลาดูแลเนื่องจากต้องไปประกอบอาชีพและผู้ปกครองมีอาชีพรับจ้าง ทำให้รายได้ของครอบครัวไม่แน่นอน ดังนั้นการอบรมดูแลบุตรหลานและการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ปกครองให้แก่บุตรหลานของตนจึงอยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจ ทั้งนี้สอดคล้องกับการวิจัยของ เฉลิมชัย วาสะสิริ (2533) ที่พบว่า บทบาทในการปฏิบัติจริงของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความรู้ในระดับชั้นประถมศึกษาเท่านั้น ไม่สามารถให้คำแนะนำแก่นักเรียนได้ การที่ผู้ปกครองจะมีบทบาทต่อการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนได้มากน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับฐานะทางเศรษฐกิจ และพื้นฐานทางการศึกษาของผู้ปกครอง ผู้ปกครองที่มีฐานะยากจน มีรายได้ต่ำ มักจะไม่ให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน แต่ถ้าผู้ปกครองบางส่วนที่มีฐานะดี มีระดับการศึกษาสูงแล้ว ผู้ปกครองจะให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน และ สุวัฒน์ แก้วสุวรรณ (2532) ได้ศึกษาบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของครูและนักเรียน พบว่า ผู้ปกครองมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน การเอาใจใส่ติดตามผลการเรียนอย่างใกล้ชิดการอบรมตักเตือนเป็นสิ่งที่สำคัญ และพบว่า ผู้ปกครองที่มีการศึกษาไม่สูง ขาดประสบการณ์ทางการศึกษาไม่ค่อยเห็นความสำคัญที่จะส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน การไม่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ปกครองจึงเป็นสาเหตุประการหนึ่งของการออกกลางคันของนักเรียน

5. ด้านเศรษฐกิจและสังคม พบว่า รายรับ-รายจ่ายภายในครอบครัวมีไม่เพียงพอ เพราะครอบครัวมีหนี้สิน และรายได้ของคนในชุมชนไม่เพียงพอ อาชีพส่วนใหญ่ คือ รับจ้าง ไม่มีที่ทำกินเป็นของตนเอง จากข้อมูลเหล่านี้จึงพบว่า นักเรียนส่วนหนึ่งต้องออกจากโรงเรียนกลางคันเพราะ ต้องช่วยผู้ปกครองประกอบอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วนิดา น้อยสุข (2533) (อ้างถึงใน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2538) ได้ศึกษาเรื่ององค์ประกอบที่ส่งผลต่อการเรียนต่อและไม่เรียนต่อระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนนำร่องขยายการศึกษาภาคบังคับ เขตการศึกษา 9 พบว่า องค์ประกอบด้านสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัวมีความสัมพันธ์กับอัตราการเรียนต่อและไม่เรียนต่อของนักเรียน อย่างไรก็ตามจากการศึกษาพบว่า ชุมชนให้การสนับสนุนทางด้านการศึกษาแก่โรงเรียนในเรื่อง ทุนการศึกษา เพราะโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นโรงเรียนที่ตั้งขึ้นในชนบท บุคคลในชุมชนเคยเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานมาก่อน และพบว่า คนในชุมชนไม่มีความกระตือรือร้นในการศึกษาหาความรู้ ฉะนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาควรต้อง

เสริมความรู้ให้แก่บุคคลในชุมชน ซึ่งอาจจัดในรูปของการศึกษาทางไกล โดยใช้โทรทัศน์ เป็นสื่อในการให้ความรู้กับคนในชุมชน เพราะจากการศึกษาพบว่า เวลาว่างส่วนใหญ่คนในชุมชน ดูโทรทัศน์ การพัฒนาคนในชุมชนให้มีความรู้มากขึ้น เป็นการลดปัญหาการออกกลางคันได้วิธีหนึ่ง

6. วิธีการแก้ไขและแนวทางการปฏิบัติปัญหาการออกกลางคันของนักเรียน จากการสัมภาษณ์ครูประจำชั้นและผู้ปกครองของนักเรียนที่ออกกลางคัน พบว่า วิธีการแก้ไขที่เร่งด่วนก็คือ

6.1 การร่วมมือกันระหว่างบ้านกับโรงเรียนในการแก้ไขปัญหาส่วนตัว และ เรื่องความประพฤติของนักเรียน ปัญหาของนักเรียนมิใช่ปัญหาด้านการเรียนเพียงด้านเดียว ปัญหาส่วนตัวอื่น ๆ อาจเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย อันอาจจะส่งผลกระทบไปถึงการศึกษาของนักเรียน ได้ (พิมพ์พรรณ เทพสุเมธานนท์, 2527 อ้างถึงใน อธิยุทธ เหล่าพาณิชย์, 2529) การให้ความช่วยเหลือแก่เด็กที่ได้ผลไม่อาจทำได้โดยฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเพียงลำพัง การร่วมมือกันระหว่าง ทั้งสองฝ่ายช่วยให้ทั้งครูที่โรงเรียนและผู้ปกครองที่บ้านเข้าใจในตัวเด็กได้ถูกต้องและชัดเจนยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเด็กมีพฤติกรรมที่บ้านต่างจากขณะอยู่ที่โรงเรียน โรงเรียนมีบทบาทที่สำคัญ คือ การให้การศึกษ่า สั่งสอน ฝึกฝน และอบรม เพื่อให้นักเรียนเป็นสมาชิกที่ดีมีคุณภาพ การประชาสัมพันธ์ให้บ้านได้ทราบถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดในโรงเรียน เช่น กิจกรรมการเรียน การสอน ซึ่งได้แก่ หลักสูตร การวัดและประเมินผล บริการต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดให้แก่ นักเรียน เช่น เสื้อผ้า อุปกรณ์การเรียนการสอน หนังสือเรียน บริการอาหารกลางวัน โดยออกหนังสือ หรือประกาศของโรงเรียน การประชุมผู้ปกครอง การเยี่ยมบ้าน จะทำให้บ้านคือผู้ปกครองเข้าใจ ในเรื่องการเรียนการสอนในโรงเรียน เพื่อผู้ปกครองจะได้ช่วยดูแลกำกับบุตรหลาน และให้การ สนับสนุนส่งเสริมการเรียน อีกทั้งช่วยป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมที่อาจจะ เป็นสาเหตุให้นักเรียน ออกกลางคันจากโรงเรียนได้

ดังนั้น จะเห็นได้ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนจึงเป็น กระบวนการสองทาง (two-way process) (อุไรวรรณ ห่วงสกุล, 2539) ที่โรงเรียนกับชุมชน จะต้องสานความร่วมมือ สร้าง สนับสนุน ส่งเสริมให้นักเรียนได้ศึกษาหาความรู้ลึกที่ทันสมัย ฝึกฝนความสามารถในการคิด และอบรมบ่มนิสัยให้เป็นพลเมืองดี นำประสบการณ์ทั้งหมดที่ได้รับจากโรงเรียนไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตประจำวัน ความร่วมมือระหว่างบ้านกับโรงเรียน ถือว่าเป็นยุทธศาสตร์ความร่วมมือในยุทธศาสตร์หลักของการปฏิรูปการศึกษา ช่วยให้เกิดการ บูรณาการการพัฒนาเด็กทั้งที่บ้านและที่โรงเรียนไม่เกิดความขัดแย้ง และการพัฒนาเด็กจะเป็น ไปอย่างราบรื่น และถูกต้อง (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2540)

6.2 เน้นการช่วยเหลือนักเรียนโดย

6.2.1 จัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน จากการศึกษาพบว่า โรงเรียนได้จัดให้นักเรียนเลือกเรียนวิชาที่เปิดสอนในแต่ละภาคเรียนตามความพร้อมของครูและโรงเรียนเป็นส่วนใหญ่โดยเฉพาะวิชาอาชีพ ซึ่งเป็นการจำกัดโอกาสทางการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างน่าเสียดาย บางวิชาอาจไม่เหมาะกับระดับสติปัญญาของเด็ก เด็กเรียนไม่ไหว และออกจากโรงเรียนในที่สุด (ไพบุลย์ เดชคำภู, 2535)

6.2.2 ให้ความรัก ความอบอุ่น และให้นักเรียนเห็นประโยชน์ของการเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างพ่อกับแม่และบุคคลอื่นในครอบครัว มีความสำคัญต่อสภาวะจิตใจของเด็ก การที่เด็กได้อยู่ในครอบครัวที่มีพ่อแม่มีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน ให้การยอมรับแนวโน้มน้ำที่จะประพฤติตัวในทางที่ดี (ฐะปะนีย์ นาครทรรพ, 2519) นอกจากนี้ผู้ปกครองจะต้องเห็นถึงความสำคัญของการศึกษา และสนับสนุนให้บุตรหลานได้มีโอกาสศึกษาต่อตามอัธยาศัยของเขา ซึ่ง เสวตศักดิ์ มิ่งสอน (2525) พบว่า ผู้ปกครองและนักเรียนไม่เห็นถึงความสำคัญของการศึกษาและประโยชน์ของการเรียนต่อมัธยมศึกษาไม่เชื่อว่าการศึกษจะช่วยทำให้เด็กพัฒนาความรู้ ความสามารถและเป็นคนที่มีคุณภาพได้

6.2.3 จัดบริการเสื้อผ้า อุปกรณ์การเรียนการสอน อาหารกลางวัน รวมทั้งส่งเสริมให้นักเรียนมีรายได้ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้มีมาตรการช่วยเหลือนักเรียนในเรื่องเหล่านี้โดยทั่วถึงอยู่แล้ว เพราะการที่เด็กมีอาหารกลางวัน เสื้อผ้า และอุปกรณ์การเรียนการสอนพร้อม มีแนวโน้มที่จะเป็นเด็กที่เลื่อนชั้น (ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์, 2530) สำหรับประเด็นของการส่งเสริมให้นักเรียนมีรายได้นั้น การสอนวิชาอาชีพอิสระในโรงเรียนจะช่วยให้นักเรียนมีรายได้ เพื่อแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายของผู้ปกครองในเรื่องการเรียนของบุตรหลานได้ส่วนหนึ่ง

ฉะนั้น หากบ้านและโรงเรียนไม่ร่วมมือช่วยเหลือนักเรียนในปัจจัยด้านดังกล่าวแล้ว การออกกลางคันของนักเรียนในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานคงจะไม่ลดจำนวนลง

7. จากการศึกษาสาเหตุของปัญหาการออกกลางคันของนักเรียนในปัจจุบัน 5 ด้าน คือ ตัวนักเรียน หลักสูตรและการเรียนการสอน บริการและสภาพแวดล้อมของโรงเรียน ครอบครัว และเศรษฐกิจและสังคมนั้น พบว่า สาเหตุของปัญหาการออกกลางคันของนักเรียนส่วนใหญ่ เกิดจากปัจจัยด้านตัวนักเรียนและด้านหลักสูตรและการเรียนการสอนเป็นสำคัญ แทนที่จะเกิดจากปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม คือ ความยากจน ซึ่งสาเหตุของปัญหาดังกล่าวได้แก่ ด้านตัวนักเรียน คือ เจ็บป่วยค่อนข้างบ่อย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์และภาษาอังกฤษต่ำ นักเรียนเคยขาดเรียนเพราะต้องช่วยผู้ปกครองประกอบอาชีพ นักเรียนเคยมี

กับครูที่โรงเรียน สาเหตุเพราะนักเรียนไม่ทำการบ้านหรือส่งงานที่ครูกำหนด นักเรียนไม่ชอบมาโรงเรียน เพราะไม่ชอบทำการบ้าน นักเรียนเคยถูกครูลงโทษ เพราะไม่ทำการบ้านหรือทำแต่ไม่ครบ นักเรียนมีปัญหาเกี่ยวกับเพื่อนที่โรงเรียน เพราะทะเลาะวิวาทกันและเพื่อนที่นักเรียนคบไม่ชอบเรียนหนังสือ สาเหตุของปัญหาด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน คือ เนื้อหาวิชาที่นักเรียนสามารถช่วยครอบครัวได้น้อยและเพียงบางเรื่องเท่านั้น นักเรียนต้องใช้เวลามากในการทำความเข้าใจในบทเรียนแต่ละวิชา นักเรียนทำการบ้านที่ครูมอบหมายให้ไม่สม่ำเสมอเพราะไม่ชอบทำการบ้านทุกวัน เมื่อมีความสงสัยไม่กล้าถามครู ไม่อยากทำงานโครงการที่ครูมอบหมาย และไม่สนใจที่จะเข้ารับการสอนซ่อมเสริม

สาเหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะ ในปัจจุบันการที่นักเรียนจะเรียนในระดับสูงชันนั้น นักเรียนจะต้องมีปัจจัยที่ประกอบไปด้วย ตัวนักเรียน คือ สุขภาพ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความรู้สึกต่อเพื่อน ต่อครูและต่อโรงเรียนจะต้องอยู่ในระดับดี ส่วนหลักสูตรต้องเอื้อต่อการประกอบอาชีพและการดำเนินชีวิตประจำวัน รวมทั้งการเรียนการสอนของครูจะต้องกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ รู้จักคิดวิเคราะห์ คิดริเริ่ม และคิดสร้างสรรค์ในระดับหนึ่ง ครูจะต้องเป็นกัลยาณมิตรกับศิษย์ สั่งสอน ฝึกฝน อบรมบ่มนิสัยให้ศิษย์เป็นบุคคลที่กอปรด้วย “ความรู้ คู่คุณธรรม” เป็นผู้ที่จะทำคุณประโยชน์ให้แก่สังคมและประเทศชาติ ดังนั้น จากผลการวิจัยจึงพบว่า ปัจจัยทั้งสองด้านนี้มีความสำคัญในการที่จะส่งเสริมการเรียนต่อในระดับสูงมากกว่าจะเป็นปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม

8. จากการศึกษาสถานภาพของนักเรียนที่ออกกลางคันที่เป็นตัวอย่างประชากรซึ่งเป็นผู้ที่ยังอาศัยอยู่ในภูมิลำเนาของตนทั้งสิ้น ผู้วิจัยพบว่า จำนวนไม่ถึงครึ่งหนึ่งของนักเรียนที่ออกกลางคันไปทำงานหาเลี้ยงชีพ ที่เหลืออยู่บ้านเฉย ๆ แต่งาน และประกอบอาชีพอิสระ สาเหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะจากประสบการณ์การทำงานและการสัมภาษณ์ของผู้วิจัยพบว่า บุคคลเหล่านี้มีพื้นฐานการเรียนอ่อน ไม่สนใจเรียนหรือสนใจน้อย ไม่ชอบทำการบ้านหรืองานที่ครูกำหนด ไม่ชอบกฎระเบียบของโรงเรียน ขาดเรียนบ่อย คบเพื่อนเกเร มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อเพื่อน ต่อครู และต่อโรงเรียน จึงทำให้บุคคลดังกล่าวไม่สนใจและไม่อยากเรียนหนังสือที่โรงเรียนและออกกลางคันในที่สุด

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. หน่วยงานที่รับผิดชอบทางการศึกษา เช่น สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ศูนย์ขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถนำข้อค้นพบไปเป็นแนวทางในการสร้างนโยบายและแผนการปฏิบัติ เพื่อลดปัญหาการออกกลางคันของนักเรียน

2. ควรจัดให้มีการปรับปรุงหลักสูตรและการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นและความต้องการของผู้เรียน

3. ครูต้องเป็นกัลยาณมิตรกับศิษย์ โดยเป็นที่พึ่งและเป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักเรียน เพราะครูมีอิทธิพลที่จะทำให้นักเรียนชอบหรือไม่ชอบวิชาที่เรียนได้

4. การจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนนับเป็นสิ่งที่สำคัญ ควรให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนอย่างจริงจัง เพราะนักเรียนในวัยนี้ต้องการความรักความสนใจ ต้องการการชี้แนะ ทั้งทางด้านการศึกษา การปฏิบัติตนในสังคมด้วยความเข้าใจโดยเฉพาะอย่างยิ่ง จากพ่อแม่และครูของนักเรียนเอง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

1. การศึกษาเรื่องนี้ควรใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้รายละเอียดของข้อมูลที่เป็นสาเหตุของการออกกลางคัน

2. ควรศึกษาจากบุคคลหลาย ๆ ฝ่าย เช่น ผู้บริหารโรงเรียน ครูแนะแนวและเพื่อนร่วมชั้นเกี่ยวกับปัญหาการออกกลางคันของนักเรียน

3. ควรศึกษาเรื่องนี้กับนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในสังกัดต่าง ๆ ได้แก่ กรมสามัญศึกษา เทศบาลและเทศบาลเมืองพัทยา และกรุงเทพมหานคร